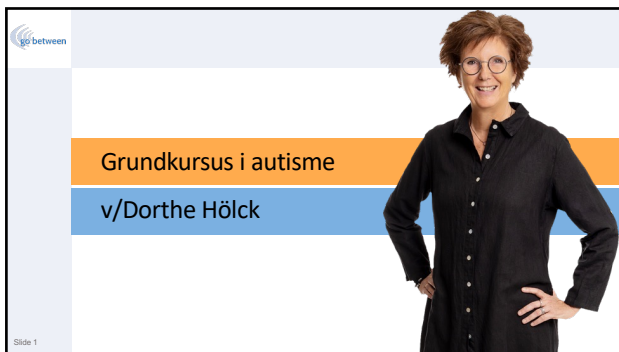
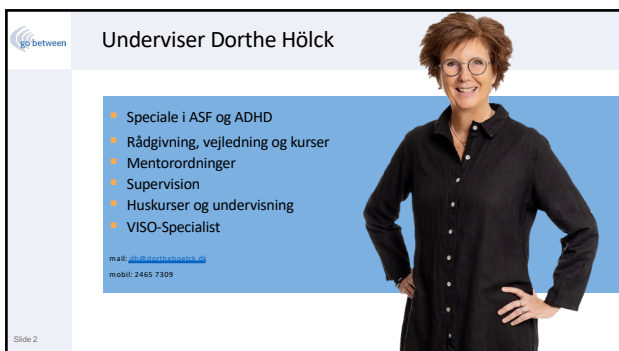
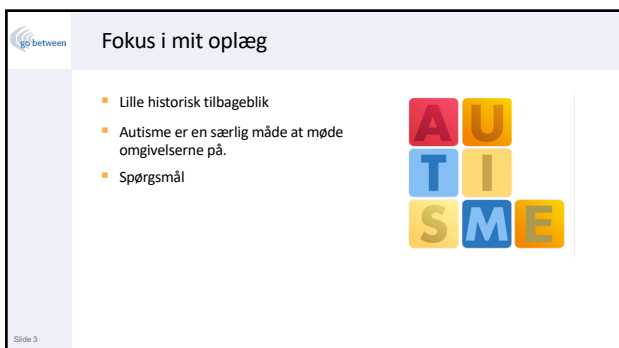

1

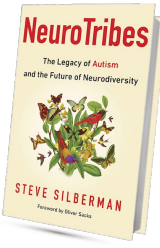
2

3

Lige lidt historie ...

- Det har historisk set været rigtig svært at forstå autismen, og dermed også svært at anerkende denne særlige kognitive profil.
- Mange myter er opstået omkring mennesker med autisme og deres nærmeste omgivelser.
- I dag anerkendes autismen, og mennesker med autisme bliver hørt og tager del i den nyeste forskning i stort omfang.
- Dette er vigtig viden, når der arbejdes med autister.

Slide 4

4

Hvordan skal vi forstå autisme?

Autisme er ikke en sygdom, der kan helbredes med medicin. Det er en udviklingsforstyrrelse. Autistiske mennesker har brug for accept og relationer og lige adgang til uddannelse og job.

Slide 5

5

Hvad er autisme?

- Autisme er usynligt - ingen kan se autismen.
- Autisme kaldes en udviklingsforstyrrelse, hvilket betyder, at udviklingen kan/vil blive forstyrret.
- Autisme påvirker altid personen og er med til at gøre til personen til den han/hun er.
- Hvis den unge og omgivelserne forstår at arbejde for og ikke i mod autismen, kan der i et samspil udvikles strategier, der kompenserer den unge i hverdagen.

Slide 6

6

Belastningsreaktioner

Verden set fra et andet perspektiv

Graden af autisme

Kæmp eller flygt

Slide 7

7

Hvorfor gives diagnosen autisme?

- Fordi personen ikke udvikler sig som omgivelserne forventer.
- Fordi personen er i mistrivsel.
- Fordi omgivelserne ønsker viden om, hvordan de kan støtte personen med at komme i trivsel.
- Husk at bruge den viden, diagnosen giver.

Slide 8

8

Dem uden autisme

- De mennesker, der IKKE har autisme, har en hjerne, der fungerer med et andet styresystem. Det kaldes NT styresystem.
- Et NT styresystem er det mest almindelige. De fleste mennesker har en hjerne med et NT styresystem.
- Det er vigtigt at forstå, hvilke "programmer", der skal bruges i samvær med andre mennesker.

Slide 9

9

Autisme påvirker hjernen

- Autisme påvirker den måde, hjernen fungerer på.
- Hjernen er ligesom en computer, der altid er tændt.
- Autisme får nogen gange hjernen til at arbejde anderledes end andre menneskers hjerter.
- At have en hjerne med autisme er som at have en computer med et autisme-styret styresystem, der hedder ASF.

Slide 10

10

Hvordan konkluderer fagfolk, at personen har autisme?

- ICD 10 manual indeholder tests, som psykolog og psykiater udfører sammen med barnet.
- Det er psykiateren, der giver diagnosen. En psykiater er en uddannet læge, som har speciale i psykiatri.
- For at forstå det *atypiske* må vi forstå det *typiske*.

Slide 11

11

Autisme spektrum forstyrrelse

- En gennemgribende udviklingsforstyrrelse
- Spektrum betyder, at diagnosen indeholder flere varianter.

Atypisk autisme Infantil autisme GUA Aspergers syndrom

- Normalt begavet og mentalt retarderet
- Dobbelt diagnoser/komorbiditet forekommer ofte.
- Tag altid afsæt i at forstå autismen.

Slide 12

12

Hvad måler vi mistrivsel på?

- For at udpege det *atypiske* må vi være enige om, hvad det *typiske* er.
- Neurologisk typisk – 1 ud af 100 børn fødes autistisk.
- Udviklingspsykologerne hjælper os med at forstå hvorfor, fx Piaget og Stern.

Slide 13

13

Autismespektrumsforstyrrelse = ASF

A = Triaden

S = Ringene udenom

F = Udviklingslinje

Slide 14

14

Lorna Wings triade

Slide 15

15

Lorna Wings triade

Kommunikation

Neurotypisk	Autistisk
- Dialog - Kropssprog - Øjenkontakt - Fleksibilitet - Skjulte budskaber - Smalltalk	- Formidlingpræget - Faktaorienteret 1:1 - Ærlig - Initiativsvag

Slide 16

16

At kommunikere

Personer med autisme kommunikerer på en anderledes måde end NT'ere:

- Bogstavelig og rationel formidling
- Langsom bearbejdning med mangelfuld forestillingsevne
- Har brug for visuel støtte.
- Empati ASF/system
- NT'ere bruger deres empati, og er intuitive i deres kommunikation.

Slide 17

17

Lorna Wings triade

Sociale kompetencer

Neurotypisk	Autistisk
- Trives blandt mange - Energigivende - Håndtere det sociale - Spontan	- Trives blandt få - Energitagende - Svært ved at håndtere det sociale - Kræver forberedelse

Slide 18

18

Empati

I følge Tony Attwood – australsk autismspecialist – skal vi dele empatien op i tre dele, og derefter prøve at forstå, hvordan personen med ASF håndterer empati.

- Kognitiv - hvordan aflæses signaler?
- Emotionel - hvordan reageres følelsesmæssig?
- Adfærd - hvordan reageres i situationen?

Slide 19

19

At være social

- Lysten til at være sammen kan være en anden, når personen har autisme.
- Personen med autisme bruger meget energi i samvær med andre, fordi hjernen hele tiden er på arbejde.
- Personen med NT bruger ikke så meget energi i samværet med andre, fordi NT hjernen kan holde pause.

Slide 20

20

Sanseforstyrret

De fem ydre sanser: Lugt, syn, følelse, hørelse, smag

De to indre sanser
Den vestibulære sans = ligevægtssansen, som er placeret i det indre øre
Den proprioceptive sans = kropsbevidsthed, som fortæller os, hvor og hvordan vores krop befinder sig.

Slide 21

21

Sanseperception

Sanseperception er en neurologisk proces, der gør, at vi opfatter sansesignaler både fra vores egen krop og fra omgivelserne. Signalerne bliver kognitivt bearbejdet, forstået og organiseret.

Slide 22

22

Hvad kan det betyde?

Hypersensitive mennesker bliver ofte overvældet af at tage del i omverdenen.

Det kan føre til undgåelsesadfærd og/eller isolation.

Slide 23

23

Lorna Wings triade

Forestillingsevne

Neurotypisk	Autistisk
- Samlet opmærksomhed - Fleksible interesser - Motivation - Intuitivt tænkende - Navigerer frit	- Delt opmærksomhed - Særinteresser - Ting skal give mening - Systemtænkende - Behøver anvisninger

Slide 24

24

Brug HV-guiden i din kommunikation

Hvad skal jeg?
Hvorfor?
Hvordan?
Hvor skal jeg være?
Hvornår?
Hvor længe?
Hvem skal jeg lave det med?
Hvem kan jeg få hjælp af?
Hvad skal jeg bagefter?

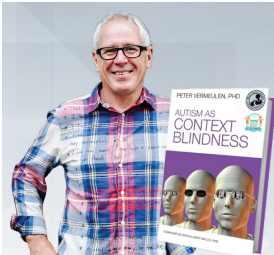
Anne Skov Jensen er ophavs kvinde til HV-guiden

Slide 25

25

Peter Vermeulen

- Gør os opmærksom på et væsentligt element, nemlig evnen til at kunne "læse" konteksten.
- Det betyder evnen til at samle vigtige detaljer. Både dem, vi kan se, og dem vi ikke kan se.
- Neurotypiske personer er kontekst-sensitive. Top down.
- Autistiske personer er kontekst-blinde. Bottom up.

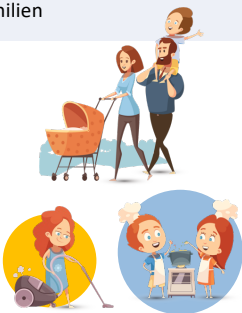

Slide 26

26

Kontekstens betydning i familien

- At være en del af en familie.
- Sætte egne behov til sid, og gøre noget for fællesskabet.
- Pligter - hvem gør hvad og hvorfor?
- Hvordan deltage?

Slide 27

27

Energi til det sociale

Der er forskel på vores 'batteri', og hvor meget energi, vi bruger på at være sociale.

Betydning af stort batteri Betydning af lille batteri

Slide 28

28

Forstå autismen

- Et godt liv forudsætter, at personen støttes i at udvikle sin identitet.
- En god identitet skabes, når personen anerkendes for, hvem han/hun er og ikke kun det, han/hun gør.
- Husk autismen går ikke væk. Men strategier og systemer kan kompensere for vanskeligheder, så autismen bliver et plus fremfor en belastning.

Slide 29

29

Funktionsnedsættelse / handicappet

Hvor meget diagnosen kommer til at betyde vil afhænge af følgende:

- Viden om, hvad det betyder for den enkelte at have autisme. Viden om den neurotypiske kultur.
- Hvis den personen og omgivelserne forstår at arbejde **for** og ikke **i mod** autismen, kan der i et samspil udvikles strategier, der kompenserer den personen i hverdagen.

Slide 30

30

Ændrer autisme sig med tiden?

- I vores kultur forventes der forskelligt alt efter, hvilken alder personen har. Derfor kan det opleves, at autismen kommer til at fylde mere jo ældre den unge bliver.
- At være forstyrret i sin udvikling kan føre til funktionsnedsættelse i visse kontekster, fordi omgivelserne forventer mere, jo ældre den unge bliver. Omgivelserne er ikke opmærksom på, at den unge stadig har brug for støtte og hjælp til at blive forstået.

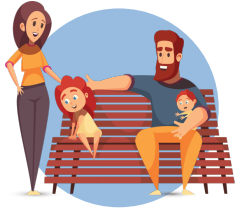
Slide 31

31

Familiens støtte til forældrene

Hvad kan I gøre?

- Få viden om hvad det betyder for jeres familiemedlem at have autisme
- Lyt og vær der for forældrene
- Tilbyd samvær med jeres autistiske familiemedlem på vedkommendes præmisser
- Accepter og anerkend det kan være svært at forstå autismen – men forsøg altid at gøre dit bedste.

Slide 32

32

Bøger om børn og unge med autisme

Slide 33

33
